

of interpretations for the concept "professional competence" the following essential characteristics are generally recognized: effective usage of individual abilities which allows to carry out professional activity; to get know professional knowledge, skills and abilities; to be flexibility in solving professional problems, ability to cooperate with colleagues; integrated combination of knowledge, abilities and attitudes for optimal performing professional functions.

The field of professional activity for Bachelor's specialty 017 Physical culture and sports consists of Olympic education, physical culture, sports, motor recreation and rehabilitation, promotion of a healthy lifestyle, services, tourism management, etc.

Due to the proposals and clarifications were made by experts to the Standard of Higher Education for the first (bachelor's) level, the content and list of competencies must be formed for the applicant were specified. Among the list of competencies there are: integrated competence, general competences and special (professional, subject) competences.

The defined content of professional competence for the future bachelor of physical culture and sports are allowed to make the process of formation as scientifically grounded, organized and managed it will help to improve the quality of specialists' training in an appropriate field.

Key words: professional competence, competence, Bachelor's degree in physical culture and sports.

УДК 567.78

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.74.06>

Губіна С. І., Степанчук Ю. С.

СТАН ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Статтю присвячено дослідженню культури забезпечення якості і прозорості вищої освіти. Автори досліджують генезу проблеми і європейський досвід у її вивченні і розробленні. Розглянуто європейські стандарти і рекомендації щодо внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості освіти. Обґрунтовано ключову відповідальність закладів вищої освіти за внутрішнє забезпечення якості вищої освіти.

Статтю присвячено вивченню стану і проблем здійснення управління якістю освіти та освітньої діяльності в Україні. На підставі результатів опитування показано реальну картину з управління якістю освіти та освітньої діяльності, що дає можливість визначити проблеми та окреслити необхідні шляхи їх вирішення.

Першим принципом менеджменту якості, покладеним в основу стандартів, є орієнтація на споживача. До споживачів діяльності закладу вищої освіти відносять як зовнішніх (роботодавці, держава і суспільство у цілому), так і внутрішніх (студенти, викладачі, керівництво ЗВО). Визначення ступеня задоволеності внутрішніх споживачів є одним із головних завдань менеджменту якості. Така оцінка необхідна для коригування дій в освітніх процесах ЗВО та внесення змін до управління організацією, освітніх програм і технологій навчання. Інформація про існуючі потреби та очікування споживачів ВДПУ отримана за допомогою їх анкетування через певні проміжки часу або після закінчення вивчення окремих дисциплін.

Анкетування як один із механізмів моніторингу являє собою досить непростий процес. Це пов'язано з тим, що в анкетуванні визначальну роль відіграє людський фактор. Тобто «датчиком» під час проведення вимірювань виступає людина, а часто її оцінюється теж людина. Саме у цьому разі необхідно дуже ретельно та обережно підходити до оцінки отриманих результатів.

У статті представлено аналіз результатів опитування студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського Центром внутрішньої системи забезпечення якості освіти, що функціонує у закладі.

Ключові слова: моніторинг, ЗВО, якість освіти, анкетування, результати опитування, студенти, освітні програми, освітні послуги.

Швидкий розвиток світового суспільства викликав широкий інтерес до сучасного знання і гострої необхідності в доступі до вищої освіти, що, своєю чергою, загострило проблему підвищення вимог до якості сучасних знань і системи освіти. Саме якість вищої освіти лежить в основі конкурентоспроможності європейської освіти.

Актуальність проблеми забезпечення якості і прозорості у вищій освіті підтверджується інтенсивною увагою вчених-педагогів як у Європі, так і в Україні. Це підтверджують численні європейські проекти, зокрема проєкт "Національна гарантія якості і взаємна довіра у сфері вищої освіти в Україні (TRUST)" [4]. До завдань проєкту входить розроблення єдиної прозорої системи забезпечення якості української вищої освіти, яка відповідає загальноєвропейській академічній культурі і сприяє як процесу національної реформи вищої освіти, так і інтеграції України в європейський освітній простір.

У працях вітчизняних дослідників О. Тихомирової, Е. Капітонова, Г. Зінченко, А. Зубкової, Л. Сємова, М. Шаповал розглянуто такий складник організаційної культури, як культура якості, її вплив на систему освіти загалом та на професіоналізм педагогів зокрема.

Зарубіжні науковці Л. Харвеу та Б. Стенсакер, Й. Ланарес, У. Ехлерс, П. Уеллс та Д. Флореа не тільки формулюють концепцію культури якості, а й розкривають питання формування культури процесу забезпечення якості освіти.

Л. Харвеу, Б. Стенсакер сформували базову теоретичну основу для розуміння концепції культури якості. Вони визначили різні підходи до розуміння культури якості та показали зв'язок між якістю і культурою. На думку дослідників, домінуюча проблема в питанні якості культури, а саме її сучасна інтерпретація, розглядається як відповідь на виклики [7, с. 440].

При цьому варто зазначити, що всі ці та інші публікації стали своєрідним науковим відгуком-рефлексією на конкретний міжнародний проєкт “Культура якості” (Quality culture), організований, проведений і проаналізований Європейською асоціацією університетів (ЕАУ) з 2002 по 2006 р. Серед цілей цього проєкту було підвищення конкурентоспроможності європейської освіти завдяки забезпеченню її якості через усвідомлення необхідності розвивати культуру і поширювати найкращий досвід у цій галузі, сприяти підвищенню якісного рівня і конструктивно допомогти університетам наблизитися до зовнішніх процедур забезпечення якості і тим самим зміцнювати привабливість європейських університетів [6].

Кожна культура якості заснована на двох чітких елементах: по-перше, на сукупності загальних цінностей, переконань, очікувань і зобов'язань за якістю (психологічний аспект розуміння, гнучкість, участь, очікування і емоції); по-друге, на структурному або управлінському елементі (елементі управління) з чітко визначеними процесами, які поліпшують якість і координують зусилля (по відношенню до завдань, стандартів і обов'язків певних людей, відділів та служб) [6, с. 10].

У вітчизняній літературі предметом культури якості займалася дослідна група, очолювана Т. Добком, у рамках національного проєкту ДОВІРА/TRUST. У посібниках “Імператив якості: вчимося цінувати і оцінювати вищу освіту” [3], “Від контролю до культури якості” [1] автори дали визначення цього явища і своє детальне аргументоване бачення його параметрів для українських вишів.

Питання формування нової культури для підвищення якості вищої освіти відповідно до принципів об'єктивності та прозорості, довіри, партнерства і колегіальної відповідальності в національному просторі вищої освіти України розглядається також у колективному вітчизняному новітньому інформаційно-аналітичному огляді розвитку системи забезпечення якості вищої освіти в Україні за редакцією С. Калашнікової та В. Лугового [5].

Нині в Україні створюється національна модель управління якістю освіти, що ґрунтується на найкращих світових практиках та відповідає вимогам Міжнародної організації зі стандартизації (ISO). Із кожним роком зростає необхідність розвивати культуру якості освіти для всіх, хто залучений в освітній процес, удосконалювати систему внутрішнього забезпечення якості у вищій освіті, постійно поліпшувати якість та проводити процедури зовнішнього незалежного оцінювання якості міжнародними акредитаційними агентствами, що є запорукою підвищення конкурентоспроможності освітнього закладу.

Мета статті – аналіз забезпечення культури якості вищої освіти на основі онлайн-опитування студентів ОП “Фізична культура і спорт” Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського прагне розвивати сучасну й якісну освіту. Культура якості освіти університету базується на європейських стандартах і рекомендаціях для внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, рекомендаціях експертів міжнародних акредитаційних агентств. В університеті сформовано Центр внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, який у своїй діяльності керується законами України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти у ВДПУ. Також у своїй роботі Центр орієнтується на сучасні тенденції змін в освіті, студентоцентрованість навчання, створення індивідуальної освітньої траєкторії, переймає досвід інших ЗВО, в яких такі центри створено раніше.

Мета Центру полягає у реалізації стратегії і політики із внутрішнього забезпечення якості, встановлення відповідності рівня якості освітніх послуг вимогам державних, європейських і міжнародних освітніх стандартів, стейкхолдерів (держави, суспільства, ринку праці, учасників освітнього процесу).

У 2019 р. Центром проводилося анонімне онлайн-опитування студентів, які навчаються за освітньою програмою першого рівня ступеня вищої освіти бакалавра “Фізична культура і спорт”. У дослідженні брали участь 56 здобувачів вищої освіти денної форми навчання. Анкета складалася з трьох блоків запитань: закритих, відкритих та оцінювання, які відповідають усім вимогам педагогічних вимірювань [2].

Деякі закриті запитання анкети та відповіді студентів представлено у табл. 1.

У відкритих запитаннях анкети студентам надавалася можливість запропонувати дисципліни, якими, на їхню думку, слід доповнити загальний блок. Вони запропонували такі дисципліни, як гімнастика, теорія і методика американського спорту, сучасні фітнес-технології. Професійний блок опитані бажають доповнити легкою атлетикою та футболом.

Респонденти назвали дисципліни, вивчення яких передбачало занадто великий обсяг самостійної роботи, це: анатомія, ІФК, право, рухливі ігри, ТМФВ.

Для підвищення якості підготовки за освітньою програмою респонденти запропонували збільшити кількість практичних занять, тренувань та спілкування зі студентами, залишити більше часу на відпочинок. Також вони зазначили, що варто було б задавати менше самостійної роботи, краще їх зацікавити, більше часу приділяти деяким дисциплінам та практиці, реформувати систему оцінювання, справедливо оцінювати знання студентів, а не їх особистість, більше уваги звернути на вивчення іноземної мови, деякі дисципліни розділяти на два семестри.

Оцінюючи за п'ятибальною шкалою певні твердження, студенти орієнтувалися на таку градацію: зовсім не задоволений – 1, повністю задоволений – 5. Результати оцінювання подано в табл. 2.

На питання: «Чи мають Ваші викладачі необхідний рівень професіоналізму?» відповіді були такими: так, усі мають – 60 %, більшість викладачів має – 38,2 %, більшість викладачів не має належного рівня

Таблиця 1

Відповіді студентів на закриті запитання анкети

№	Закриті питання анонімної анкети	К-сть студ.	Так, %	Ні, %	Інше, %
1.	Чи ознайомились Ви з освітньою програмою на сайті ВДПУ чи інших ресурсах?	56	96,4	3,6	-
2.	Чи залучали Вас особисто чи органи студентського самоврядування до процесу перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнерів?	56	51,8	48,2	-
3.	Чи сформована культура якості вищої освіти у ВДПУ?	56	98,2	1,8	-
4.	Чи забезпечено Вам можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір навчальних дисциплін?	56	94,6	5,4	-
5.	Чи відповідає фактичне навантаження досягненню цілей та програмних результатів навчання?	56	94,6	3,6	1,8
6.	Чи достатній, на Вашу думку, зміст (набір дисциплін) освітньої програми (ОП) для успішної роботи за фахом?	56	94,6	3,6	1,8
7.	Чи дотримується, на Вашу думку, логіка викладання дисциплін ОП Вашої спеціальності?	56	87,5	10,7	1,8
8.	Чи співпали Ваші очікування щодо ОП Вашої спеціальності з її реальним змістом?	56	87,3	7,3	5,4
9.	Освітнє середовище у ВДПУ дає можливість задовольнити Ваші потреби та інтереси?	56	92,9	7,1	-
10.	Укажіть, чи вживає університет конкретних заходів, щоб з'ясувати, яким є реальний обсяг навантаження студентів, чи вистачає їм часу на самостійну роботу?	56	85,7	14,3	-
11.	ВДПУ залучає до проведення аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців?	56	83,9	16,1	-
12.	На лекційних заняттях викладачами практикуються проблемні питання, дискусії, відповіді на запитання студентів?	56	90,9	9,1	-
13.	На практичних, семінарських та лабораторних заняттях викладачі аналізують сильні та слабкі сторони виступів студентів, виконання контрольних робіт та індивідуальних завдань?	56	92,9	7,1	-
14.	Правила проведення контрольних заходів чіткі й зрозумілі та є доступними для всіх учасників освітнього процесу?	55	85,5	12,7	1,8
15.	Правила проведення контрольних заходів послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми?	56	85,2	11,1	3,7

Таблиця 2

Результати оцінювання студентами за п'ятибальною шкалою, %

№	Питання анкети для оцінювання	1	2	3	4	5
1.	Наскільки Ви задоволені організацією освітнього процесу (розклад занять) у ВДПУ?	1,8	1,8	8,9	42,9	44,6
2.	Наскільки Ви задоволені якістю навчально-методичного забезпечення (забезпечення навчальною літературою) у ВДПУ?	0	3,6	8,9	33,9	53,6
3.	Наскільки Ви задоволені інноваційністю методів викладання у ВДПУ?	0	7,1	12,5	33,9	46,4
4.	Наскільки Ви задоволені доступом до Інтернету у ВДПУ?	8,9	14,3	26,8	30,4	19,6
5.	Наскільки Ви задоволені можливостями працювати на комп'ютерах у ВДПУ?	1,8	10,7	21,4	33,9	32,1
6.	Наскільки Ви задоволені матеріально-технічною базою (стан навчальних аудиторій та обладнання) у ВДПУ?	0	8,9	21,4	25	44,6
7.	Наскільки Ви задоволені якістю викладання іноземної мови у ВДПУ?	0	5,4	19,6	28,6	46,4
8.	Наскільки Ви задоволені якістю викладання професійно-практичних дисциплін у ВДПУ?	1,8	3,6	5,4	37,5	51,8
9.	Наскільки Ви задоволені організацією та місцем проходження практики у ВДПУ?	1,8	1,8	7,3	23,6	65,5
10.	Наскільки Ви задоволені організацією науково-дослідної роботи студентів у ВДПУ?	0	1,9	13,0	29,6	55,6

професіоналізму – 0 %, важко відповісти – 1,8 % опитаних. Цікавою є думка опитаних про успішну педагогічну діяльність викладачів ВДПУ. Її критеріями спортсмени виділили розуміння студентів, справедливість, сучасність, кваліфікацію, впевненість у своїх силах, глибину моральних якостей, уміння цікаво донести інформацію, досвід, уміння бути собою, працювати зі студентами, досягати взаєморозуміння.

Висновки. Своєю думкою студенти можуть позитивно вплинути на якість викладання. Їхня думка важлива для закладу вищої освіти, оскільки студенти мають реальну можливість підвищити якість навчальних занять, запропонувати бажані зміни та висловити власні думки щодо відвіданих занять у відповідях на відкриті запитання. Проте варто зазначити, що студенти молодших курсів інколи дають ті пропозиції, які вже враховані на старших курсах. Усе ж такі опитування сприяють розвитку культури якості освіти для всіх, хто залучений в освітній процес, удосконаленню системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Використана література:

1. Від контролю до культури якості: перезавантаження процесів забезпечення якості в українській вищій школі : практичний посібник / за ред. С. Гришко та ін. Львів : Манускрипт, 2014. 168 с.
2. Губіна С. І. Основи педагогічних вимірювань і моніторингу якості освіти: методичні рекомендації. Вінниця : Нілан ЛТД, 2018. 56 с.
3. Імператив якості: вчимося цінувати і оцінювати вищу освіту : навчальний посібник / за ред. Т. Добка та ін. Львів : Манускрипт, 2014. 572 с.
4. Проект «Національна система забезпечення якості і взаємної довіри в системі вищої освіти України (TRUST)». URL : <http://www.dovira.eu/>.
5. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд / за заг. ред. С. Калашнікової, В. Лугового. Київ : Пріоритети, 2015. 84 с.
6. European University Association (EUA). Quality culture in European universities: a bottom-up approach. Report on the three rounds of the Quality Culture project 2002 – 2006 (Brussels, EUA). 2006. URL : <http://www.eua.be/publications>.
7. Harvey L. & Stensaker B. Quality Culture: understandings, boundaries and linkages. *European Journal of Education*. 2008. Vol. 43. № 4. P. 427–442.

References:

1. Hryshko S. (2014) Vid kontroliu do kultury yakosti: Perezavantazhennia protsesiv zabezpechennia yakosti v ukrainiskii vyshchii shkoli: prakt. posib. [From control to quality culture: restarting quality assurance processes in Ukrainian higher education]. Lviv: Vydavnytstvo «Kompaniia "Manuskrypt"». 168 s. [in Ukrainian]
2. Hubina S. I. (2018) Osnovy pedahohichnykh vymiriuvan i monitorynhu yakosti osvity: metodychni rekomendatsii [Fundamentals of pedagogical measurements and monitoring of education quality: methodical recommendations]. Vinnytsia : Nilan LTD. 56 s. [in Ukrainian]
3. Dobko T. (2014) Imperatyv yakosti: vchymosia tsinuvaty i otsiniuvaty vyshchu osvitu: navch. posib. [Imperative of quality: we learn to appreciate and evaluate higher education]. Lviv: Vydavnytstvo «Kompaniia "Manuskrypt"». 572 s. [in Ukrainian]
4. Proekt «Natsionalna systema zabezpechennia yakosti i vzaiemnoi doviry v systemi vyshchoi osvity Ukrainy (TRUST)» [Project "National Quality Assurance System and Mutual Trust in the Higher Education System of Ukraine (TRUST)"]. URL: <http://www.dovira.eu/>. (дата звернення 13.08.2020) [in Ukrainian]
5. Kalashnikova S., Luhovi V. (2015) Rozvytok systemy zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity v Ukraini: informatsiino-analitychnyi ohliad [Development of the quality assurance system of higher education in Ukraine: information-analytical review]. K. : DP «NVTs «Priorytety». 84 s. [in Ukrainian]
6. European University Association (EUA) (2006) Quality culture in European universities: a bottom-up approach. Report on the three rounds of the Quality Culture project 2002 – 2006 (Brussels, EUA). URL: <http://www.eua.be/publications> (дата звернення 08.04.2010) (in English)
7. Harvey L. & Stensaker B. (2008) Quality Culture: understandings, boundaries and linkages. *European Journal of Education*. Vol. 43, №4, pp. 427-442. (in English)

Hubina S. I., Stepanchuk Yu. S. The state of providing a quality of quality of higher education

The article focuses on the issue of culture in ensuring quality and transparency of higher education. The authors trace the genesis of the issue and European experience in its researching and developing. The article attempted to the scientific understanding of the European standards and guidelines for internal and external quality assurance of the high education. The key responsibility of institutions for internal quality assurance is discussed.

The article is devoted to the study of the state and problems of education quality and educational activity management in Ukraine. The authors, based on the results of surveys, show a real picture of education quality and educational activity management, which enables to identify problems and outline the necessary ways to solve them.

The main principle of quality management lying at the basis of the standards is consumers' orientation. The consumers of the activity of higher educational institution include both external (employers, the state and society in general), and internal consumers (students, teachers, management of HEE).

One of the main tasks of quality management is determining the degree of satisfaction of internal consumers. This kind of assessment is necessary to adjust the actions taken in HEE educational process and to make changes in the management, educational programmes and teaching technologies. Information about current needs and expectations of VSPU consumers is obtained through the survey conducted at certain time intervals or on completion of certain disciplines.

Implementing a questionnaire, as one of the monitoring mechanisms, is a rather complicated process. This is due to the fact that the human factor plays a decisive role in questionnaires. This means that a person acts as a "sensor" in the measurement, and quite often the object which is assessed is a person himself. In this case the results should be evaluated very carefully and thoroughly.

The article presents the analysis of the results of the survey of the students of the Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University conducted by the Center of internal quality assurance system of education, which operates in the institution.

The article is devoted to the study of the state and problems of education quality and educational activity management. The authors, based on the results of surveys, show a real picture of education quality and educational activity management, which enables to identify problems and outline the necessary ways to solve them.

Key words: monitoring, HEE, quality of education, questionnaire, results of the survey, students, educational programmes, educational services.

УДК 378.22:[375.3:796.011.3]

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.74.07>

Дутчак Ю. В.

ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА СФОРМОВАНOSTІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Статтю присвячено теоретичному обґрунтуванню педагогічної діагностики для визначення рівня сформованості професійної компетентності майбутніх магістрів середньої освіти з фізичної культури. З'ясовано, що ефективність професійної підготовки майбутніх фахівців суттєво залежить від діагностичного інструментарію цієї підготовки, яку використовують дослідники.

При формуванні діагностичного інструментарію підбиралися методики, які не лише охоплювали всі сторони досліджуваного об'єкта, а й взаємно доповнювалися, були раніше апробованими, доступними для використання та не потребували громіздких процедур їх обробки. При виборі методик акцент було зроблено на самодіагностичні методики, які спонукатимуть магістрантів до самооцінної діяльності, що дозволить максимально враховувати пріоритети особистісного та професійного саморозвитку, самостійної регуляції процесу самопізнання і самоаналізу.

Обґрунтовано та запропоновано здійснювати оцінювання професійної підготовки майбутніх магістрів середньої освіти з фізичної культури за трьома рівнями: низький, середній і високий.

До складу діагностичного інструментарію професійної компетентності майбутніх магістрів середньої освіти з фізичної культури увійшли методика діагностики мотивації до успіху (за Т. Елерсом); тест-опитувальник для визначення рівня професійної спрямованості студентів (за Т. Д. Дубовицькою); тестові завдання для визначення рівня сформованості знань із професійної підготовки майбутніх магістрів середньої освіти з фізичної культури (авторські завдання); діагностична картка оцінювання рівнів сформованості професійної компетентності майбутніх магістрів середньої освіти з фізичної культури за процесуально-операційним критерієм; шкала емоційного відгуку (за А. Меграбяном і Н. Епштейном); методика «КОЗ-2»; діагностика лідерських здібностей» (за С. Жаріковим та Е. Крушельницьким); діагностика стресостійкості особистості» (за О. Р. Абдуліною та Н. В. Єлісєєвою).

Ключові слова: педагогічна діагностика, сформованість професійної компетентності, майбутні маістри середньої освіти з фізичної культури.

Сучасні процеси модернізації національної педагогічної освіти передбачають формування майбутніх професіоналів на підставі компетентнісного підходу та впровадження вимог Болонського процесу в освітню діяльність. Одним із пріоритетів Болонського процесу є контроль якості освіти, що характеризує ефективність освітньої діяльності закладу вищої освіти.

Для перевірки ефективності освітньої діяльності актуальною є потреба у використанні дієвого діагностичного інструментарію. Від результатів діагностики здебільшого залежать перспективи подальшого розвитку національної педагогічної освіти загалом та закладу вищої освіти зокрема.

У педагогічній теорії і практиці різні аспекти використання діагностичного інструментарію розглядалися вітчизняними та зарубіжними дослідниками.

Дослідження педагогічної діагностики в основному зводиться до вимірювання рівнів засвоєння репродуктивних знань і вмінь студентів, що перешкоджає впровадженню ефективної системи професійної підготовки педагогічних кадрів. Сучасні вимоги до організації освітнього процесу потребують переорієнтації процесу навчання з інформативної форми передачі знань на розвиток творчої особистості, здатної самостійно здобувати нові знання, створювати власний освітній творчий продукт, адекватно його діагностувати та оцінювати. Нині існує обмежена кількість публікацій, в яких розглядається проблема комплексної діагностики професійної компетентності студентів (магістрантів) педагогічних спеціальностей.

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні діагностичного інструментарію для визначення рівня сформованості професійної компетентності майбутніх магістрів середньої освіти з фізичної культури.

Поняття “діагностика” (від грец. “*diagnostikos*” – здатний розпізнавати) запозичене з медицини. Діагностика як компонент структури освітньої програми полягає в корекції педагогічного процесу.

Під діагностичною діяльністю розуміють процес, під час якого (з використанням діагностичного інструментарію або без нього), дотримуючись необхідних наукових критеріїв якості, педагог спостерігає за учнями